

Kosta Radev – writer

About Vihren Chernokozhev

Коста Радев – писател

За Вихрен Чернокожев

Аз съм от малцината, родени в София, които не обичат родния си град. И откогато успях да се отърва от него, избягвам да го посещавам. Твърде много негативни натрупвания натежаха през годините, и все свързани с тая пуста столица, където уж цъфтяла и връзвала българската култура. Затова при редките ми идвания се обаждах на няколко човека и те неизменно зарязваха работата си, за да се видим.

И така – до последния път. Бяхме четиримата – Васко Колев, Любо Лачански, аз и Вихрен Чернокожев.

Вихрен живееше в някакъв краен комплекс, след последната спирка на някакво метро. Изпитвам ужас и отвращение от панелните комплекси, затова Васко ме водеше. Заради Вихрен се отказвахме от уютните централни кръчми и се събирахме в един бивш трансформатор – или нещо такова, преустроено на прилична кръчма. Да ме прости кварталът, че не запомних името и местоположението му. Дори ако след време го кръстят на мене, пак няма да отида. Защото вече няма защо.

Васко и Любо – гръмогласни. Аз също се намесвах в гюрултията. Вихрен седеше, гледаше ни като палави деца и се смееше. Келнерът си знаеше работата. И се говореше за литература. За истинска литератера. Как се пише и как се ж и в е е литература. Тя беше нашият живот. Отдавна бяхме презрели болезнените комплекси на българските литератори. Бяхме живели и п р е д и, и с е г а – достатъчно, за да знаем тайната на българската литература – че ще се събуди, когато умре и последният, роден в робство. Тъжна тайна бе това, и затова и ние бяхме тъжни хора, въпреки веселието на масата. Веселието на тъжните хора е рядка птица, но кацне ли на масата, помни се цял живот.

Цял живот... но колко, колко е той... Ако наистина знаехме колко малко ни остава, сигурно всеки ден щяхме да висим в уютния трансформатор, та да се изпонаприказваме най-сетне.

После дойде ред на песните на улицата, докато изпрацахме Вихрен. Пред метрото две млади полицайчета учтиво изчакаха да свършим песента и ни помолиха да пазим тишина на гражданите. Васко им обясни, че в София граждани няма, Любо пък застъпи правото на великите български писатели да пеят по всяко време на денонощиято и където им се допее. Изпяхме още една песен, докато се пъгнахме в последното метро. А последните дума, които чух от Вихрен, бяха:

„Лятото – при тебе на морето! Няма да ти се размине!”

Уви, размина се. Както почти всичко хубаво в този живот. Аз останах, най-старият от четиримата, на мене се падна да пиша прощални думи за тях. Стана така, както Вихрен каза по един подобен повод:

„Разотивае се!”

Формално е вярно.

Но на мене не ми се вярва.

Те са оправни момчета; и несъмнено сега се сбират в някой небесен трансформатор, пийват небесна водка и бистрят небесната литература – несъмнено по-чиста и свята от земната.